

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СЕЛА У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Анотація. Розглянуто актуальні проблеми розвитку села у Харківській області, а також основні напрямки їх вирішення. Досліджено основні проекти та програми, спрямовані на вирішення цієї проблеми.

Аннотация. Рассмотрены актуальные проблемы развития села в Харьковской области, а также основные направления их решения. Исследованы основные проекты и программы, направленные на решение этой проблемы.

Annotation. Urgent issues of rural development in Kharkiv region, and the main directions of their decision are considered. Major projects and programs aimed at solving this problem have been studied.

Ключові слова: село, сільське господарство, райони, проект, програма, рішення.

Проблема розвитку села та сільського господарства є однією з найактуальніших проблем сьогодення. Як відомо, на сільському господарстві базуються такі види промисловості, як харчова та легка. Але в останні роки спостерігається помітний відтік робочої сили із села до міста, а відтак скорочуються обсяги виробництва сільського господарства.

Перше, з чого потрібно почати реконструкцію села, – це місцеві ради. Адже саме від розвитку сільської ради залежить і весь розвиток села. Саме з метою створення сприятливих умов для сталого соціально-економічного та громадського розвитку сільської місцевості в Україні було розроблено спеціальний проект під назвою "Місцевий розвиток, орієнтований на громаду". Конкретними цілями даного проекту є покращення умов життя сільських, селищних та міських (з населенням до 10 тис. осіб) громад в Україні шляхом комплексного відновлення, ефективного використання та системного управління базовими об'єктами місцевої інфраструктури й покращення якості та доступності послуг за рахунок громадських ініціатив самодопомоги.

У Харківській області проект почав реалізовуватись влітку 2008 року, коли було проведено регіональний семінар-представлення проекту. У ході конкурсного відбору спеціальна комісія визначила переможців на участь у проекті від Харківської області. Ними стали Близнюківський, Богодухівський, Великобурлуцький, Золочівський, Ізюмський, Нововодолазький, Первомайський та Сахновщинський райони. Після трьох років дії проекту вже можна робити певні висновки про реалізацію проекту. Так, організації громад взяли на себе відповідальність за розвиток села – в 33 громадах створені фонди підтримки об'єктів; 24 організації реалізували власні ініціативи на користь громади: встановили дитячі ігрові майданчики, висадили парки, відремонтували пам'ятники загиблим у роки Великої Вітчизняної війни [1].

Та все ж, окрім розвитку місцевого самоврядування, існують ще актуальніші проблеми. Такою все ще залишається демографічна проблема села. І хоча в останні роки помітно збільшилось фінансування сільського господарства, виїзд людей із села не припинився.

Рішення цієї проблеми полягає у залученні молоді в село землею та житлом. За даним проектом держава буде заманювати молоді сім'ї в села за допомогою пільгової іпотеки та дешевої або навіть безкоштовної землі [2].

Якщо ж оцінити становище села в цілому, то завдяки продуктивній роботі вищезазначених програм порівняно з минулими роками становище почало вирівнюватися. Так, за даними Головного управління статистики у Харківській області, обсяг виробництва валової продукції сільського господарства області за січень – серпень 2011 року порівняно із січнем – серпнем 2010 р. зріс на 43,6 %. У рейтингу регіонів за темпом зростання обсягів продукції відносно попереднього року Харківщина знаходиться на 1 місці в Україні. За січень – серпень 2011 р. обсяг виробництва продукції тваринництва порівняно з відповідним періодом 2010 р. збільшився на 6,6 %. Середня урожайність зернових культур в області у 2011 р. становила 32,4 ц з 1 га, а це на 14,9 ц більше 2010 р. Виробництво продукції рослинництва порівняно з відповідним періодом 2010 р. збільшилося на 80,8 % [3].

Отже, можна відмітити певний прогрес у вирішенні проблеми розвитку села. Так, завдяки реалізації зазначених програм помітно виріс рівень життя у селі. Звичайно, у багатьох районах Харківщини ще й досі спостерігається його занепад, та все ж прийняття нових програм розвитку вселяє надію того, що у найближчому майбутньому буде почато реконструкцію села і в цих районах. На думку автора статті, ще не повністю вирішеною є комунальна проблема села. Багато комунальних підприємства у селах перебувають у занепаді, а від цього потерпають і самі села. Рішенням цієї проблеми може стати додаткове фінансування місцевих громад за умови їх правильної реалізації самими громадами.

Наук. керівн. Петряев О. О.

Література: 1. Харківщина. Розвиток місцевих громад. Досвід співпраці в рамках проекту ЄС/ПРООН "Місцевий розвиток, орієнтований на громаду" [Електронний ресурс] / за ред. Картишева С. В., Ковальчук Я., Бобух І. П. та ін. – Режим доступу : www.cba.org.ua. 2. Газета "Слобідський край", № 111 від 15 вересня 2011 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.slk.kh.ua/view_arch_2011. 3. Головне управління статистики у Харківській області. Соціально-економічне становище

Харківської області за січень – серпень 2011 року (повідомлення для засобів масової інформації) [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.upstat.kharkov.ukrtel.net.